

متن پرسش

سلام و ادب حضور استاد محترم: در مورد لایه‌ها و ابعاد و جهات و مراحل نفس احادیث متعدد و آیات قرآنی مختلفی وجود دارد که هر یک از علمای اخلاق و حکما به نحوی آن‌ها را گرد آورده‌اند و تلاش کرده‌اند نقشه‌ای از نفس ترسیم کنند. در این آثار الفاظ مختلفی مانند روح، نفس، قلب، صدر و ... با معانی و تعاریف مختلفی بکار رفته و گاهی نفس را دارای دو نشئه، گاه پنج و گاه هفت نشئه دانسته‌اند. برخی به روح بخاری قائل‌اند، برخی رابطه مجرد و ماده را مطابق نظر علامه می‌دانند و گاهی نفس را با بدن یکی دانسته‌اند و جسمانیه الحدوث را اینگونه فهمیده‌اند که تا مرگ تداوم دارد. به عنوان کسی که در سطح عالی حوزه در رشته مشاوره تحصیل می‌کنم و علاقه‌مندم و بر خود لازم می‌دانم که طرح و نقشه دقیقی از نفس در اختیار داشته باشم تا هم وضعیت و معضلات و مشکلات خود را به درستی تشخیص دهم و هم بتوانم مراجعین را درمان کنم و هم در تشخیص باید چک لیست دقیقی در اختیار داشته باشم و هم در درمان باید خط درمان و مراحل معینی از جسم تا نفس و روابط متقابل آن دو را برحسب ترتیب و اولویت طی کنم. لطفاً سیری برای مطالعات نفس شناسی ارائه فرمایید که بعد از خویشتن پنهان و آشتی با خدا مرا به این شناخت و ادراک دقیق و نظام مند برساند. گرچه همین دو کتاب هم دریای بی‌انتهایی هستند که با اینکه مکرر خوانده‌ام همچنان نکات تازه و جدید ناشناخته‌ای دارد که گویا در دفعات قبل اصلاً در کتاب وجود نداشته و این بار ویراست تازه‌ای از آن به دستم رسیده است. سپاسگزارم

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ابتدا باید مستحضر باشید که دستگاه شیخ الرئیس ابوعلی سینا نسبت به نفس که آن را در زمره طبیعیات می‌آورند با دستگاه جناب صدرا که نفس را در زمره الهیات می‌آورند تفاوت اساسی دارد و در این رابطه نفس، یک حقیقت مجرد دارای شدت و ضعف می‌باشد. اینجاست که بحث نفس و قلب و روح به عنوان مراتب حقیقت نفس مطرح می‌شود که به نظر می‌آید مقدمه جناب عبدالرزاق کاشانی نسبت به شرح منازل السائرین ظرایف خوبی را به میان آورده است که در شرح آن نیز عرایضی شده است که خوب است به آن قسمت که روی سایت است رجوع فرمایید. موفق باشید